

Til medlemmerne af Udvalget for Forretningsordenen og Retsudvalget
København, den 25. juni 2018

Kære medlem af Folketinget

Vedr. kommissoriet for den nye Tibetkommission

Vi henvender os til dig, fordi vi har nogle ideer til, hvilke rammer der vil skabe de bedste betingelser for den genåbnede Tibetkommissions arbejde. Som udgangspunkt er vi glade for, at Justitsministeriets udkast til et kommissorium udvider undersøgelsens genstandsfelt tidsmæssigt, og at det desuden styrker kommissionens beføjelser og ressourcer.

Der er dog en række forhold i kommissionsudkastet, der fortsat begrænser muligheden for, at kommissionen mest effektivt kan identificere baggrunden for myndighedernes ulovlige indgreb mod demonstrationer. Forslagene herunder har til hensigt at udvide den nye kommissions beføjelser på en måde, så kommissoriet inkluderer emner, der kan vise sig at have en betydning for de endelige konklusioner. Formålet er ikke at kræve en tilbundsående undersøgelse af alle mulige tilgrænsende emnefelt, men at give kommissionen så tilpas vide rammer, at den får maksimal frihed til selv at vælge at undersøge de forhold, som den ud fra det tilgængelige materiale finder er mest frugtbare at forfølge. Udkastet giver i forvejen en sådan frihed, når det gælder udvælgelsen af, hvilke kinesiske besøg i Danmark, som kommissionen kan koncentrere sig om i særlig grad, og det princip mener vi også bør gælde emnemæssigt.

Sidetalshenvisninger gælder Tibetkommissionens beretning. For en uddybning af enkelte af nedenstående punkter, se desuden Støttekomiteen for Tibet's brev til justitsministeren af 19. juni 2018, som er blevet omdelt til medlemmerne af Retsudvalget.

1. Muliggør en undersøgelse af private aktørers rolle

Udkastet begrænser undersøgelsen til kun at omfatte "statslige myndigheder". Vi ved imidlertid, at andre aktører også har spillet en betydelig rolle. Det gælder Dansk Industri, der deltog i centrale møder i forud for statsbesøget i 2012 (se fx s. 27, 78, 93 og 516-526), og det gælder Kammeradvokaten, der modtog Københavns Politis operationsbefaling næsten et år forud for retsmødet i Østre Landsret den 14.-15. september 2015 (s. 1066 og 1752), og som angiveligt også tilbageholdt oplysninger om et kritisk politividne for landsretten (s. 1073-1074 samt Jyllands-Posten den 24/9 2015). Det må stå klart, at ikke-statslige aktører ikke bærer noget ansvar for statslige myndigheders håndtering af demonstranter, men det er vigtigt, at Tibetkommissionen får mulighed for at inddrage sådanne aktører i sin undersøgelse, da de kan besidde relevante oplysninger (fx i form af emails og mødenotater) om mødedagsordener, netværk, kommunikation, viden og budskaber.

2. Muliggør en undersøgelse af menigt politipersonale

Undersøgelseskommissionsloven indeholder ikke nogen bestemmelser, der udelukker kommissioner fra at undersøge menigt personale. Det gjorde den gamle Tibetkommissions kommissorium imidlertid (pkt. 2, 5. afsnit), og udkastet til det nye kommissorium gentager dette om "menigt politipersonale" (pkt. 3, 7. afsnit). Denne begrænsning fik (muligvis utilsigtet) den betydning for Tibetkommissionens konklusioner, at de PET-agenter, der var dybest involveret i tilblivelsen af trusselsvurderingen og planlægningen i forbindelse med statsbesøget i 2012, ganske vist blev afhørt, men at de ikke kunne holdes ansvarlige (j.fr. s. 361, se desuden

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/pape-friholder-centrale-pet-medarbejdere-fra-ny-tibet-undersoegelse>). Det samme var tilfældet for en medarbejder ved Rigspolitiet (s. 359).

Udelukkelsen af menigt politipersonale fra undersøgelsen har muligvis yderligere haft den konsekvens, at Tibetkommissionens beretning ikke nævner alle de hændelser, hvor demonstranter blev uretmæssigt bortvist i 2012, og dermed heller ikke undersøger baggrunden for disse tilfælde. I praksis har udelukkelsen af menigt politipersonale betydet, at Tibetkommissionen har overladt ansvaret for udredelsen af menige betjentes rolle til Den Uafhængige Politiklagemyndighed. En af farerne ved det er, at DUP tidligt i Tibetsagens forløb modtog klager fra nogle af de Tibetaktivister, som Tibetkommissionens beretning ikke omfatter, men at DUP (fejlagtigt) afviste disse klager blankt uden at undersøge dem. Dermed kan man sige, at DUP er inhabil i disse tilfælde.

3. Sagen om akkreditering af NTD TV bør inkluderes

Efter råd fra Justitsministeriet valgte den gamle Tibetkommission at udelukke spørgsmålet om "Udenrigsministeriets håndtering af pressetilladelserne i 2012" fra sin undersøgelse (s. 16).

Udkastet til et nyt kommissorium nævner heller ikke denne sag. Den nye kommission bør imidlertid inddrage sagen om NTD TV's akkreditering til at dække statsbesøget i 2012. Med den viden, som vi har i dag, forekommer det åbenlyst, at det kan have været andet end en "fejl", at Udenrigsministeriets Internationale Pressecenter aldrig gav NTD TV sin akkreditering, og at der kan være en forbindelse mellem håndteringen af denne sag og den "bevidsthed om og en fokus på de kinesiske bekymringer for demonstrationer og betydningen af, at besøget blev en succes", som Tibetkommissionen fandt i Udenrigsministeriet forud for statsbesøget (s. 19).

4. Myndighedernes håndtering af emailarkiver bør undersøges sideløbende

Udkastet lægger i sidste afsnit op til, at spørgsmålet om en "undersøgelse af de undersøgte myndigheders håndtering af udleveringen af materiale til Tibetkommissionen" først afgøres efter, at den nye Tibetkommission har afgivet sin beretning. Vi mener, at det åbenlyse problem, at Københavns Politi, Rigspolitiet, PET, Udenrigsministeriet og Statsministeriet ikke af egen drift udleverede alt materiale til Tibetkommissionen, og at kommissionen ikke modtog information om backup-systemer, bør undersøges i alle tilfælde og uafhængigt af, om den nye kommission finder relevante oplysninger i det nye materiale.

Man kunne argumentere, at Tibetkommissionen selv har været for eftergivende ved at tillade, at de undersøgte myndigheder og medarbejdere selv afgjorde hvilke emails, der tilgik kommissionen, og at den dermed er delvist inhabil og burde overlade en sådan undersøgelse til andre, men omvendt lægger det også et pres på den nye kommission om at vise handlekraft. Samtidig vil en sådan undersøgelse ligge i naturlig forlængelse af, at den nye Tibetkommission og dens IT-eksperter alligevel skal have adgang til og behandle dette materiale. Dermed er det oplagt, at undersøgelsen af myndighedernes håndtering af emailarkiver udføres sideløbende med Tibetkommissionens øvrige arbejde.

5. Politipersonale og embedsmænd bør afhøres under vidneansvar vedr. besøg før 2012

Ud af de 72 personer, som Tibetkommissionen har afhørt, er kun 4 blevet afhørt uden en sigtets rettigheder. Det har i praksis gjort det svært at få sandheden frem, fordi de afhørte ikke må inkriminere sig selv. I mange tilfælde har de afhørte mellemledere svaret det stik modsatte af, hvad deres underordnede har fortalt til DUP. Vi foreslår derfor - under forudsætning af at det er juridisk muligt - at alle afhøringer vedr. forhold før 2012 foretages uden bisiddere og under vidnepligt mod, at de afhørte sikres, at de hverken bliver stillet til ansvar strafferetsligt eller disciplinært.

6. Logningsarkiver af mobiltelefoner bør inddrages

Til udkastets pkt. 5 bør det tilføjes, at kommissionen kan kræve logningsoplysninger om telefonopkald og SMS'er mellem de involverede politibetjente og embedsmænd udleveret. Sådanne oplysninger er vigtige for at fastlægge, hvem der har været i forbindelse med hinanden hvornår, og det kan være afgørende viden.

7. Tidsrammen

Fastsættelsen af en evt. tidsmæssig ramme for kommissionsundersøgelsen bør, som det er antydnet i udkastets pkt. 6, kun ske efter et havt år.

Med venlig hilsen

Anders Højmark Andersen
Formand
Støttekomiteen for Tibet
5055 2842